

POSTUPANJE DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA PROTIV POČINITELJA KAZNENIH DJELA RATNIH ZLOČINA POČINJENIH NA ŠIREM VUKOVARSKOM PODRUČJU

Učinkovito procesuiranje ratnih zločina koje za cilj ima privođenje pravdi svih odgovornih za teška kršenja međunarodnog ratnog i humanitarnog prava tijekom Domovinskog rata na širem području Vukovara, mjestu posebnog domovinskog pijeteta, ostaje jednim od trajnih prioriteta u radu državnog odvjetništva.

Kako bi zainteresirana javnost bila potpuno informirana o radu državnog odvjetništva na procesuiranju ratnih zločina koji su se dogodili na širem vukovarskom području, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske učestalo objavljuje izvješća o tom segmentu svog rada te se u nastavku prikazuju ažurirani podaci sa stanjem na dan 5. listopada 2021.

Izvješće je koncipirano po stadijima kaznenog postupka i sadrži podatke samo o onim postupcima u kojima je došlo do promjene od posljednjeg izvješća iz studenoga 2020. godine. Stoga su u ovom izvješću navedeni predmeti u kojima su istrage ili optuženja pokrenute nakon 10. studenoga 2020. te predmeti o kojima je već izviješteno u studenom 2018. i dvije godine kasnije, u studenom 2020., a u kojima je u međuvremenu došlo do promjena.

Kazneni postupci zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih na širem području Vukovara vođeni su ili se još uvijek vode pred Županijskim sudom u Osijeku i Županijskim sudom u Vukovaru, Specijalnim sudom za ratne zločine u Beogradu te pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju u Den Haag-u.

I. KAZNENI POSTUPCI U NADLEŽNOSTI ŽUPANIJSKIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA U OSIJEKU I VUKOVARU

1.1. ISTRAGE

1.1.1. Nove istrage (poslije 10. studenoga 2020.)

i) Zlostavljanja i ubojstva u Dalju i Erdutu

Rješenjem od 29. siječnja 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv okr. G. V. zbog postojanja osnovane sumnje da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH na način da bi u razdoblju od sredine studenoga 1991. pa do kraja lipnja 1992., u Dalju, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i srpskih paravojnih formacija, kao čuvar u zatvoru u Dalju sudjelovalo u fizičkom zlostavljanju ratnih zarobljenika.

ii) Ubojstva civila i ratnih zarobljenika u selu Petrovci

Rješenjem od 2. kolovoza 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv okr. M.D. zbog postojanja osnovane sumnje da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH na način da bi u razdoblju od sredine rujna do kraja listopada 1991., tijekom oružane agresije na Republiku Hrvatsku, sudjelovao u nezakonitim uhićenjima, zatvaranju i zlostavljanju pripadnika nesrpske nacionalnosti na okupiranom području, pa je tako u Negoslavcima i Petrovcima zlostavljao tri civilne osobe te u Petrovcima silovao maloljetnu žensku osobu, tada staru 16 godina.

iii) Logor Velepromet, studeni i prosinac 1991

Rješenjem od 3. rujna 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv okr. D.V. zbog postojanja osnovane sumnje da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH na način da bi 19. studenoga 1991., u večernjim satima u Vukovaru, na Veleprometu, nakon što su udružene snage JNA i paravojnih formacija lokalnih pobunjenika i dobrovoljaca iz Srbije slomile otpor branitelja Vukovara i okupirale ga, kao pripadnik srpskih paravojnih formacija zajedno s drugim nepoznatim pripadnicima srpskih paravojnih formacija, zlostavljao mušku civilnu osobu, tako što ga je tukao rukama i nogama na kojima je imao vojničke čizme po cijelom tijelu dok je ovaj ležao na podu, uslijed kojeg zlostavljanja je civilnoj osobi slomljeno više rebara i izbijeno više zuba, a lice mu je bilo izobličeno od udaraca, dok su ostali nepoznati pripadnici srpskih paravojnih formacija tukli navedenu civilnu osobu metalnim šipkama, kundacima pušaka te ubadali vojničkim bajunetama po nogama, a jedan od njih odrezao mu je kosu do tjemena i zarezao lijevo uho.

1.1.2. Ažurirani podaci u odnosu na ranije pokrenute istrage (prije 10. studenoga 2020.)

i) Ratni zločin na području Veleprometa i gradske četvrti Sajmište

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku donijelo je 11. studenoga 2019. rješenje o provođenju istrage protiv R.Ž., M.Đ., S.K. i Z.D. zbog postojanja osnovane sumnje da bi tijekom prosinca 1991. u Vukovaru, na području Veleprometa i u obiteljskoj kući u ulici Nad prugom br. 10 (prije Dušana Vergaša 10), koju su za smještaj svojih pripadnika koristili dobrovoljci paravojne postrojbe "Leva Supoderica", fizički i psihički zlostavljali I.R., S.K. i N.V., zajedno s ostalim nepoznatim pripadnicima TO "Leva Supoderica".

Pred Županijskim sudom u Osijeku 5. srpnja 2021. podignuta je optužnica protiv okrivljenih M.Đ., S.K. i Z.D. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, dok je u odnosu na R.Ž. 19. studenoga 2020. istraga obustavljena zbog okrivljenikove smrti.

ii) Ratni zločin na području grada Vukovara - Velepromet

Rješenjem od 12. ožujka 2020. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv D. H. zbog postojanja osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva na način da bi 21. studenoga 1991., u Vukovaru, nakon što su udružene snage JNA i paravojskih formacija lokalnih pobunjenika i dobrovoljaca iz Srbije slomile otpor branitelja Vukovara i okupirale ga, kao pripadnik srpskih paravojskih formacija zajedno sa S.C. i još dvojicom nepoznatih pripadnika navedenih formacija, na "Veleprometu", u kojem su nakon pada Vukovara bili zatočeni civili i pripadnici hrvatskih oružanih snaga, gdje su mnogi od njih bili mučeni i ubijani, zlostavljao maloljetnog S.R. (1975.), a kada je on ostao ležati na tlu, ubadali ga vojničkim bajunetama i na taj način ga lišili života, dok njegovo tijelo do danas nije pronađeno.

Budući da je D.H. državljanin Republike Hrvatske i Kanade gdje je i prebivao protiv njega je Uredu S.I.R.E.N.E. dostavljen europski uhiđbeni nalog i raspisana tjeralica. D. H. je uhićen u Londonu 16. ožujka 2020.

Okrivljenik D.H. je izručen pravosudnim tijelima Republike Hrvatske te je 24. veljače 2021. protiv njega podignuta optužnica pred Županijskim sudom u Osijeku zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH. Županijski sud u Osijeku je 16. lipnja 2021. donio oslobađajuću presudu, na koju presudu je Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku 10. kolovoza 2021. podnijelo žalbu.

iii) Ratni zločin na području poljoprivrednog dobra Ovčara

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku donijelo je 9. listopada 2020. rješenje o provođenju istrage protiv V.K. i D.DJ. zbog postojanja osnovane sumnje da bi u poslijepodnevnom i večernjim satima 20. studenoga 1991. na poljoprivrednom dobru Ovčara, pokraj Vukovara, kao pripadnici TO Negoslavci, zajedno s drugim pripadnicima srpskih paravojskih postrojbi, sudjelovali u tjelesnom ozljeđivanju zarobljenika i nečovječnom postupanju na način kojim se vrijeđa njihovo dostojanstvo, pa su tako zajedno s drugim nepoznatim pripadnicima srpskih paravojskih postrojbi formirali špalir, kroz koji je bilo primorano proći od izlaska iz autobusa do ulaska u hangar najmanje 200 zarobljenika, među kojima su bili i V.Š., S.G., Ž.K., D.B., Z.N. i V.K., koje su svi zajedno tukli kundacima pušaka, drvenim palicama, šipkama, štakama, rukama i nogama po različitim dijelovima njihovih tijela, pri čemu ih je prvookrivljeni V.K. udarao palicom i rukama, a drugookrivljeni D.DJ. ih udarao puškom i s njom ih gurao prema hangaru.

Istraga u tom kaznenom predmetu proširena je rješenjem od 6. studenoga 2020. i na M. Đ. zbog postojanja osnovane sumnje da bi 20. studenoga 1991., u poslijepodnevnom satima, na poljoprivrednom dobru Ovčara, pokraj Vukovara, zajedno s drugim pripadnicima srpskih paravojskih postrojbi sudjelovao u tjelesnom ozljeđivanju zarobljenika i nečovječnom postupanju na način kojim se vrijeđa njihovo dostojanstvo tako da je; nakon što je u hangar uvedeno najmanje 200 zarobljenika koji su po izlasku iz autobusa do ulaska u hangar bili primorani proći kroz formirani

špalir, pri čemu su ih pripadnici TO i drugih srpskih paravojskih postrojbi zajedno tukli kundacima pušaka, drvenim palicama, šipkama, štakama, rukama i nogama po različitim dijelovima njihovih tijela, što se nastavilo i u hangaru; ušao i on u hangar i prišao jednom od zarobljenika koji je stajao uz zid te ga tukao crnom plastičnom vodovodnom cijevi po leđima.

Nakon dovršene istrage pred Županijskim sudom u Osijeku je 30. ožujka 2021. podignuta optužnica protiv okrivljenih V.K., D.DJ. i M.Đ. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.

iv) Ratni zločini na području Tovarnika

Rješenjem od 16. listopada 2019. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv Ž.K., M.S., D.S. i S.S. zbog postojanja osnovane sumnje da bi početkom listopada 1991. godine, u Tovarniku, nakon okupacije mjesta od strane tzv. JNA i paravojskih postrojbi, u improviziranom zatvoru, kao pripadnici paravojskih postrojbi prilikom ispitivanja u najmanje deset navrata, zarobljenog pripadnika 204. vukovarske brigade D.N. tukli tako da ga je drugookrivljenik M.S. udarao drvenom palicom, trećeokrivljenik D.S. i četvrtookrivljenik S.S. udarali nogama na kojima su imali obuvene vojničke čizme i šakama po cijelom tijelu, a prvookrivljenik Ž. K. mu na leđa spojio žice struje zadajući mu elektroudare, i tom su mu prilikom nanijeli prijelom rebara, odnosno ozljede teške naravi. U odnosu na okrivljene Ž.K., M.S., D.S. i S.S. je 1. ožujka 2021. prekinuta istraga zbog njihove nedostupnosti državnim tijelima Republike Hrvatske.

Okružni sud u Osijeku protiv I-okr. G.R., II-okr. R.C., III-okr. Đ.Š., IV-okr. M.Ć., V-okr. Z.Z., VI-okr. R.Z., VII-okr. S.P., VIII-okr. N.S., IX-okr. V.V., X-okr. D.I., XI-okr. M.M., XII-okr. Đ.Č., XIII-okr. P.O., XIV-okr. S.P., XV-okr. M.P., XVI-okr. Z.T., XVII-okr. Ž.C., XVIII-okr. S.T., XIX-okr. M.V. i XX-okr. D.W. donio je 15. siječnja 1993. rješenje o provođenju istrage te rješenje o proširenju istrage 17. prosinca 1993. zbog postojanja osnovane sumnje da bi počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, odnosno, da bi u vremenskom razdoblju od kraja rujna do kraja listopada 1991., nakon što je 23. rujna 1991. mjesto Tovarnik okupirano od strane JNA i pridruženih srpskih paravojskih postrojbi i ekstremnih osoba, pridruživši se okupacijskim snagama u cilju da taj prostor učine etnički čistim i da se onemoguću daljnji život hrvatskom i drugom nesrpskom stanovništvu, civilno stanovništvo hrvatske i druge nacionalnosti raseljavali, fizički zlostavljali, žene silovali i imovinu prisvajali ili uništavali. Rješenjem Županijskog suda u Osijeku od 17. srpnja 2001. u odnosu na navedene okrivljenike prekinuta je istraga s obzirom da su isti bili nedostupni tijelima kaznenog progona RH. Rješenjem Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku od 1. travnja 2021. obustavljena je istraga u odnosu na II-okr. R.C., XV-okr. M.P. i XIX-okr. M.V. zbog smrti okrivljenika, dok je istim rješenjem u odnosu na I-okr. G.R., III-okr. Đ.Š., IV-okr. M.Ć., V-okr. Z. Z., VI-okr. R. Z., VII-okr. S.P., VIII-okr. N. S., IX-okr. V.V., X-okr. D.I., XI-okr. M.M., XII-okr. Đ.Č., XIII-okr. P.O., XIV-okr. S.P., XVI-okr. Z.T., XVII-okr. Ž.C. i XVIII-okr. S.T. istraga obustavljena s obzirom da iz činjenica utvrđenih provođenjem dodatnih izvida tijekom 2020. godine proizlazi da su navedeni okrivljenici u kritično vrijeme bili pripadnici srpskih paravojskih postrojbi te su sudjelovali u napadu i zauzimanju mjesta Tovarnik u rujnu i listopadu 1991., ali nisu sudjelovali u počinjenju

radnji koje tvore zakonska obilježja kaznenog djela ratnog zločina. U radnjama navedenih okrivljenika stječu se zakonska obilježja kaznenog djela oružane pobune iz čl. 235. KZ RH. U odnosu na XX-okr. D.W. istraga je obustavljena rješenjem Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku od 6. rujna 2021. s obzirom da je tijekom provođenja dodatnih izvida utvrđeno da je ista preminula.

1.2. OPTUŽNICE

1.2.1. Nove optužnice (poslije 10. studenoga 2020.)

i) Ubojstva civila na Sajmištu, Vukovar, listopad 1991

Rješenjem od 19. ožujka 2021. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku pokrenulo je istragu protiv okrivljenog Z.R, zbog postojanja osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH na način da bi 15. rujna 1991. u Vukovaru, tijekom oružanog napada udruženih snaga tzv. JNA i srpskih paravojnih formacija na vukovarsko naselje Sajmište, kao pripadnik paravojne formacije odred "Petrova Gora", s još desetak pripadnika odreda "Petrova Gora", došao do podruma gdje su se nalazili civili i pod prijetnjom bacanja bombi u podrum istjerao sve civile na dvorište te nekima od njih zapovjedio da legnu na zemlju licem prema tlu, pa ih na dvorištu pred ženama i djecom svi zajedno zlostavljali udarajući ih rukama, nogama i kundacima pušaka po tijelu te prišao uplakanoj djevojčici u neposrednu blizinu, uperio joj cijev puške u glavu i zaprijetio joj riječima: "Zapamtit ćeš me za celi život", nakon čega je zajedno s ostalim NN pripadnicima paravojne formacije odreda "Petrova Gora" uz prijetnju oružja istjerao sve muškarce iz dvorišta i odveo ih u smjeru obližnje "Gelesove dole", otkuda se ubrzo začula pucnjava iz vatrenog oružja te je tako, zajedno s NN pripadnicima odreda "Petrova Gora", lišio života pet civilnih osoba, a jedna osoba od tada se još uvijek vodi kao nestala.

Nakon dovršene istrage protiv okr. Z.R. je 15. lipnja 2021. zbog naprijed navedenog kaznenog djela podignuta optužnica.

ii) Zlostavljanja i ubojstva u Dalju i Erdutu

Nakon provedene istrage pokrenute rješenjem od 29. siječnja 2021., Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu od 7. travnja 2021. protiv I-okr. Đ.D., II-okr. R.V. i III-okr. P.G. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH i kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH. Okrivljenicima se stavlja na teret da su u razdoblju od sredine studenoga 1991. pa do kraja lipnja 1992., u Dalju, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i srpskih paravojnih formacija, kao čuvari u zatvoru u Dalju sudjelovali u fizičkom zlostavljanju civila i ratnih zarobljenika.

1.2.2. Ažurirani podaci u odnosu na ranije podignute optužnice (prije 10. studenoga 2020.)

i) Ratni zločin u Petrovcima

Ratni zločin počinjen u selu Petrovci procesuiran je optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru od 4. rujna 2007. podignutom protiv 9 okrivljenika N.R., M.I., V.B., M.Đ., P.S., D.Ž., Ž.V., D.S. i Ž.Ć. koji se terete da su u razdoblju od početka kolovoza mjeseca 1991. do kraja veljače 1992., u Petrovcima, u prostorijama milicije RSK koja se nalazila u obiteljskoj kući jednog od prognanih mještana i u prostorijama Društvenog doma, kao pripadnici milicije i paravojnih skupina, protupravno privodili, zatvarali, ispitivali i tukli mještane nesrpske nacionalnosti te im prijeli i zlostavljali ih na razne načine.

Županijski sud u Osijeku je protiv okr. D.S. i D.Ž. 10. svibnja 2021. donio rješenja o obustavi kaznenog postupka zbog prekvalifikacije na kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZ RH.

ii) Ratni zločin u Čakovcima, Oroliku i Svinjarevcima

Povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru od 18. travnja 2002., Županijski sud u Osijeku je 29. srpnja 2020. donio osuđujuću presudu protiv okrivljenog R.B. kojom ga je osudio na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina, dok je u protiv okrivljenog D.Đ. optužba odbijena na temelju Zakona o općem oprost. Okrivljenike se optužnicom teretilo da su tijekom studenoga 1991., u Svinjarevcima, kao pripadnici paravojnih postrojbi, sudjelujući u oružanim sukobima protiv legalnih tijela Republike Hrvatske, a nakon što je mjesto Svinjarevci okupirano, s ciljem širenja straha među preostalim civilnim stanovnicima, noću došli u kuću u kojoj su stanovali supružnici stari oko sedamdeset godina, pri čemu je jedno od njih bilo teško pokretno uslijed bolesti te ih pucajući iz vatrenog oružja usmrtili i potom izmasakrirali tijela.

Po žalbi okrivljenog R.B. Vrhovni sud Republike Hrvatske je 1. travnja 2021. donio rješenje o ukidanju prvostupanjske presude te je predmet upućen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

1.3. PRESUDE

i) Ubojstva i fizička zlostavljanja ranih zarobljenika u istočnoj Slavoniji

Presudom Županijskog suda u Osijeku od 4. prosinca 1996. okr. M.G. osuđen je u odsutnosti zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv ranjenika i bolesnika iz čl. 121. OKZ RH, ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. u vezi čl. 22. OKZ RH na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Nakon izručenja okr. M. G. iz Mađarske, radi izdržavanja navedene kazne zatvora, rješenjem VSRH od 29.

studenoga 2018. dopuštena je obnova postupka te je okrivljenik presudom Županijskog suda u Osijeku od 23. ožujka 2021. osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 godina zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva pomaganjem iz čl. 120. st. 1. u vezi čl. 22. st. 1. OKZ RH i ratnog zločin protiv ranjenika i bolesnika pomaganjem iz čl. 121. st. 1. u vezi čl. 22. st. 1. OKZ RH.

Okr. M. G. osuđen je da je 19. studenoga 1991. u Borovu Naselju, kao pripadnik paravojnih postrojbi, prilikom odvođenja skupine zarobljenih pripadnika Hrvatske vojske, MUP-a RH i civila lišenih slobode, u krugu Kombinata "Borovo" prepoznao svoje sugrađane te još nekoliko drugih civilnih osoba, prokazao ih kao ekstremne osobe i ustaše koje treba strijeljati, uslijed čega su oni odvedeni na stranu i predani skupini neidentificiranih pripadnika paravojnih postrojbi koji su ih udarali nogama i rukama po svim dijelovima tijela, pri čemu je jedna osoba zlostavljana gotovo tri sata neprekidno, kojom prilikom je zadobila više ubodnih i reznih rana vojničkim nožem, a njihovo strijeljanje je spriječeno nailaskom nepoznatog časnika JNA te prepoznavši među zarobljenicima svog radnog kolegu od prije rata, iako je vidio da je isti ranjen i da mu je imobilizirana i previjena desna ruka, prokazao ga kao branitelja i pripadnika ZNG-a te ga izdvojio iz kolone, a u daljnjem zlostavljanju spriječio ga je nepoznati časnik JNA.

ii) Logor u Berku

Presudom Županijskog suda u Osijeku od 28. prosinca 2020. (pravomoćna 21. siječnja 2021.) odbijena je optužba protiv okr. M.V. da bi u razdoblju od 2. rujna 1991. do kraja 1992. godine, u Berku, tijekom oružane pobune lokalnog srpskog stanovništva i tzv. JNA protiv Ustavnog uređenja i cjelovitosti Republike Hrvatske, u nakani obaranja legalno uspostavljene vlasti Republike Hrvatske, kao pripadnik teritorijalne obrane Berka, koja postrojba je bila pridružena tzv. JNA, sudjelovao u djelovanjima i agresiji protiv Republike Hrvatske (čl. 235. st. 1. KZ RH).

2. AŽURIRANI PODACI U ODNOSU NA KAZNE POSTUPKE NA TEMELJU SURADNJE S TUŽILAŠTVOM ZA RATNE ZLOČINE REPUBLIKE SRBIJE

i) Ratni zločin u Lovasu

Na temelju podataka dostavljenih iz Republike Hrvatske, Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije podiglo je 28. studenoga 2007. optužnicu protiv 14 okrivljenika i to neposrednih počinitelja zločina u Lovasu. Okrivljenicima se stavlja na teret da su kao pripadnici lokalne civilno-vojne vlasti, pripadnici Teritorijalne obrane čije jedinice su bile podčinjene 2. proleterskoj gardijskoj motoriziranoj brigadi (2. PGMBR) iz sastava tadašnje JNA i kao pripadnici dobrovoljačke oružane grupe samozvane "Dušan Silni", tijekom listopada i studenog 1991., sudjelovali u napadima bez izbora cilja na Lovas i civilno stanovništvo koje nije sudjelovalo u oružanom sukobu te su 10. listopada 1991. izvršili napad na selo i po ulasku u selo, u narednih nekoliko sati i u nastaloj kaotičnoj situaciji, bez izbora cilja i vojnog opravdanja, nekontrolirano i nasumično otvarali vatru iz pušaka, bacali bombe u dvorišta, na kuće, u podrume i druge prostorije, pojedine od zatečenih civila ubijali u kućama,

podrumima i drugim objektima, neke od njih izvodili iz kuća i ubijali na ulicama i drugim mjestima. Posljedica ovakvog postupanja bila je smrt 21-nog civila te uništenje i oštećenje civilnih objekata. Ujedno, po zauzimanju Lovasa su uspostavili novu vlast civilno-vojnog karaktera, nakon čega do polovice studenoga 1991. godine pretežno stanovništvo hrvatske nacionalnosti biva izloženo ponižavajućim, diskriminacijskim mjerama u vidu obaveza da sebe i kuće posebno obilježavaju bijelim tkaninama, odazivanju radnoj obavezi i ograničenom kretanju. Pojedincima iz tri oružane grupe - TO, milicije i dobrovoljačkog sastava "Dušan Silni" po vlastitom su nahođenju naređivali protuzakonita privođenja, zatvaranja i ispitivanja civila, i pritom njihovo mučenje i tjelesno ozljeđivanje, pri čemu je lišeno života najmanje 27-ero civila. Tako je 17. listopada 1991. donesena i javno objavljena obveza okupljanja svih muškaraca starosti od 18 do 65 godina ispred zgrade Zemljoradničke zadruge, a po odazivanju 70 mještana, zatočili su ih u prostor zadruge, naredivši im da cijelu noć sjede nepomično na drvenim klupama, a u jutarnjim satima 18. listopada 1991. pojedini pripadnici oružane grupe "Dušan Silni" surovo su ih fizički mučili i zlostavljali, udarajući ih kundacima, metalnim šipkama i električnim kablovima. Konačno, 18. listopada 1991. okrivljenici su formirali kolonu od oko 50 zatočenih civila, i uz oružanu pratnju povelili ka izlazu iz sela u pravcu proizvodnog pogona Borovo, na izlazu iz sela na teritorij za koji su sumnjali da je miniran. Vođene civile su postrojili u red, naložili im da se uhvate za ruke i frontalno kreću, razgrćući djetelinu pa kad je jedan od civila pao preko potezne mine, došlo je do istovremenog aktiviranja većeg broja mina, nakon čega je u kaotičnoj situaciji jedan broj pripadnika iz oružane pratnje na bespomoćne civile otvorio pušчанu paljbu, uslijed čega je smrtno stradalo 20 vođenih civila.

Presudom Višeg suda u Beogradu od 26. lipnja 2012. optuženici su osuđeni na kazne zatvora u trajanju od četiri do dvadeset godina. U siječnju 2014. Apelacioni sud u Beogradu je ukinuo presudu Višeg suda i predmet vratio tom sudu na ponovno suđenje. Tijekom ponovljenog suđenja postupak je obustavljen zbog smrti u odnosu na pet optuženika, dok je u odnosu na jednog optuženika postupak razdvojen zbog njegove procesne nesposobnosti, zbog čega je Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije izmijenilo optužnicu te je broj žrtava s prvobitnih 69 smanjen na 28. U lipnju 2019. Viši sud u Beogradu je preostalih osam optuženika ponovno proglasio krivima te im izrekao kazne zatvora u trajanju od četiri do osam godina.

Postupajući po podnesenim žalbama, Apelacioni sud u Beogradu je presudom od 20. studenoga 2020. djelomično preinačio prvostupanjsku presudu na način da je smanjio izrečene kazne zatvora i to, optuženiku D.P. s pet na četiri godine, optuženiku R.V. također s pet na četiri godine, optuženiku R.J. sa četiri na tri godine, optuženiku J.D. sa šest na tri godine, optuženiku S.S. sa sedam na šest godina i optuženiku Z.K. sa šest na tri godine, dok je optuženike Ž.K. i M.D. oslobodio optužbe.

3. KAZNENI POSTUPCI MEĐUNARODNOG REZIDUALNOG MEHANIZMA ZA KAZNENE SUDOVE

i) Jovica Stanišić i Franko Simatović – donesena druga prvostupanjska presuda

Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću tužiteljstvo MKSJ-a stavilo je na teret da su od 1. travnja 1991. do 31. prosinca 1995., djelujući u dogovoru s drugim sudionicima udruženog zločinačkog poduhvata, vršili progone Hrvata, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva u SAO Krajini i SAO SBZS te u BiH. Do kraja ovog razdoblja specijalne jedinice Državne bezbednosti Republike Srbije su, djelujući same i/ili u sprezi s drugim srpskim snagama, preuzele kontrolu nad gradovima i selima u Hrvatskoj, a potom uspostavile režim progona određen da se Hrvati, bosanski Muslimani, bosanski Hrvati i drugi nesrpski stanovnici otjeraju s tih područja. U rujnu i listopadu 1991. godine srpske snage, konkretno snage TO SAO SBZS i MUP SAO SBZS, su uhićivale civile i držale ih zatočene u pritvorskom objektu policijske zgrade u Dalju i u centru za obuku TO u Erdutu te ih ubijali iz vatrenog oružja. U postupku pred MKSJ Jovica Stanišić i Franko Simatović nepravomoćno su oslobođeni od optužbe te je Žalbeno vijeće 15. prosinca 2015. odlučilo da se suđenje mora ponoviti. U ponovljenom suđenju, raspravno vijeće Mehanizma za međunarodne kaznene sudove izreklo je 30. lipnja 2021. presudu kojom su Jovica Stanišić i Franko Simatović osuđeni na po 12 godina zatvora zbog zločina počinjenih u Bosanskom Šamcu tijekom travnja 1992. te su oslobođeni po ostalim točkama optužnice.

Tužiteljstvo Mehanizma, u skladu s Pravilom 133. Pravilnika o postupku i dokazima, najavilo je 6. rujna 2021. podnošenje žalbe na presudu raspravnog vijeća od 30. lipnja 2021., a žalba se podnosi u roku od 75 dana od dana podnošenja najave žalbe.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je od MKSJ-a pribavilo dokumentaciju i dokaze iz ovog predmeta koji se odnose na ratne zločine počinjene na području Republike Hrvatske.